

het Evangelie naar
++ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ++
JOHANNES
Ο ΛΟΓΟΣ· ΟΥΤΟC ΗΝ ΕΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣ
ΤΟΝ ΘΕΟΝ· ΠΑΝΤΑ ΔΙ' ΑΥΤΟΥ ΕΓΕ
ΝΕΤΟ ΚΑΙ ΧΩΡΙC ΑΥΤΟΥ ΕΓΕΝΕΤΟ
ΟΥΔΕΕΝ· Ο ΓΕΓΟΝΕΝ ΕΝ ΑΥΤΩ
ΖΩΗ ΗΝ ΚΑΙ Η ΖΩΗ ΗΝ ΟΡΩC
ΤΩΝΑ

studie 43

10 januari 2019
Bodegraven

het slot van de vorige keer...

⁴² Toch geloofden velen in hem
(evenals ook uit de oversten),
maar vanwege de Farizeeën
beleden zij het niet
opdat zij niet uit de synagoge
gezet zouden worden,

⁴³ want zij hadden de heerlijkheid van mensen
meer lief dan de heerlijkheid van God.

□ vers 36 was een afsluiting van Jezus' openbare optreden:

Deze dingen sprak Jezus en terwijl hij wegging werd hij verborgen voor hen.

37 Hoewel hij zoveel tekenen vlak voor hun ogen had gedaan, geloofden zij niet in hem,

38 opdat het woord van Jesaja de profeet vervuld zou worden dat hij zei: Heer, wie gelooft wat hij van ons hoort? En aan wie werd de arm van de Heer onthuld?

39 Daarom konden zij niet geloven, omdat Jesaja wederom zei:

40 Hij heeft hun ogen verblind en hun hart verhard opdat zij niet met de ogen zouden waarnemen en en met hun hart zouden verstaan en zij zich zouden omkeren en Ik hen gezond zal maken.

41 Deze dingen zei Jesaja omdat hij zijn heerlijkheid waarnam en sprak omtrent hem.

42 Toch geloofden velen in hem (evenals ook uit de oversten), maar vanwege de Farizeeën beleden zij het niet opdat zij niet uit de synagoge gezet zouden worden,

43 want zij hadden de heerlijkheid van mensen meer lief dan de heerlijkheid van God.

commentaar van Johannes

44 Jezus nu riep en zei: wie in mij gelooft, gelooft niet in mij maar in Degene die mij zendt.

45 En wie mij aanschouwt, aanschouwt Degene die mij zendt.

46 Ik ben als licht in de wereld gekomen opdat een ieder die in mij gelooft, niet in het donker zou blijven.

47 En indien iemand mijn uitspraken zou horen maar niet zou onderhouden, ik oordeel hem niet. Want ik kwam niet opdat ik de wereld zou oordelen maar opdat ik de wereld zou redden.

48 Wie mij afwijst en mijn uitspraken niet ontvangt heeft wat hem oordeelt: het woord dat ik spreek. Dat zal hem oordelen in de laatste dag.

49 Want ik spreek niet vanuit mijzelf maar de Vader die mij zendt heeft zelf mij een voorschrift gegeven wat ik zou zeggen en wat ik zou spreken.

50 En ik weet dat zijn voorschrift het aeonische leven is. De dingen dan die ik spreek, zoals de Vader tot mij heeft gesproken, zó spreek ik.

Jezus' samenvattend commentaar na zijn vertrek - 'of the record'

44,45

geloof in de Zoon

46

niet in de duisternis

47

ongeloof in de Zoon

47

oordeel, niet door de Zoon

48

verwerping van de Zoon

48

oordeel door de Vader

49,50

verwerping van de Vader

- 44,45 geloof in de Zoon
46 niet in de duisternis
47 ongeloof in de Zoon
47 oordeel, niet door de Zoon
48 verwerping van de Zoon
48 oordeel door de Vader
49,50 verwerping van de Vader

hfst.12

Jezus gezonden (44-40)

- 44,45 geloof in de Zoon
- 46 niet in de duisternis
- 47 ongeloof in de Zoon
- 47 oordeel, niet door de Zoon
- 48 verwerping van de Zoon
- 48 oordeel door de Vader
- 49,50 verwerping van de Vader

Johannes 12

44 Jezus nu riep en zei:
wie in mij gelooft,
gelooft niet in mij
maar in Degene die mij zendt.

wel luid, maar niet meer 'en public' (:36)
'een roepende in de woestijn...'

ΙΗΣΟΥΣ	ΔΕ	ΕΚΡΑΞΕΝ	ΚΑΙ	ΕΙΠΕΝ	Ο	ΠΙΣΤΕΥΩΝ	ΕΙΣ	ΕΜΕ
Jezus	echter	-(hij)-schreeuwt	en	-(hij)-zei	degene	!gelovende	tot-in	mij
Jezus	_	riep	en	zeide	Wie	gelooft	in	Mij

ΟΥ	ΠΙΣΤΕΥΕΙ	ΕΙΣ	ΕΜΕ	ΑΛΛ	ΕΙΣ	ΤΟΝ	ΠΕΜΨΑΝΤΑ	ΜΕ
niet	!(hij)-gelooft	tot-in	mij	maar	tot-in	degene	-zendende	mij
niet	gelooft	in	Mij	maar	in	Hem, die	gezonden heeft	Mij

Johannes 12

44 Jezus nu riep en zei:
wie in mij gelooft,
gelooft niet in mij
maar in Degene die mij zendt.

zoals vele keren eerder opgemerkt:
5:23; 5:30; 7:16; 8:18; etc.

ΙΗΣΟΥΣ	ΔΕ	ΕΚΡΑΞΕΝ	ΚΑΙ	ΕΙΠΕΝ	Ο	ΠΙΣΤΕΥΩΝ	ΕΙΣ	ΕΜΕ
Jezus	echter	-(hij)-schreeuwt	en	-(hij)-zei	degene	!gelovende	tot-in	mij
Jezus	_	riep	en	zeide	Wie	gelooft	in	Mij

ΟΥ	ΠΙΣΤΕΥΕΙ	ΕΙΣ	ΕΜΕ	ΑΛΛ	ΕΙΣ	ΤΟΝ	ΠΕΜΨΑΝΤΑ	ΜΕ
niet	!(hij)-gelooft	tot-in	mij	maar	tot-in	degene	-zendende	mij
niet	gelooft	in	Mij	maar	in	Hem, die	gezonden heeft	Mij

Johannes 12

⁴⁵ En wie mij aanschouwt,
aanschouwt Degene die mij zendt.

vergl. o.a. 1:18, 14:9

ΚΑΙ	Ο	ΘΕΩΡΩΝ	ΕΜΕ	ΘΕΩΡΕΙ	ΤΟΝ	ΠΕΜΨΑΝΤΑ	ΜΕ
en	degene	^aanschouwende	mij	^(hij)-aanschouwt	degene	^-zendende	mij
en	wie	aanschouwt	Mij	aanschouwt	Hem, die	gezonden heeft	Mij

Johannes 12

⁴⁶ Ik ben als licht in de wereld gekomen opdat een ieder die in mij gelooft, niet in het donker zou blijven.

één van de bekendste motieven in heel Johannes: licht en donker

ΕΓΩ	ΦΩΣ	ΕΙΣ	ΤΟΝ	ΚΟΣΜΟΝ	ΕΛΗΛΥΘΑ	ΙΝΑ	ΠΑΣ
ik	licht	tot-in	de	wereld	(ik)-ben-gekomen	opdat	elke
Ik	als een licht	in	de	wereld	ben... ..gekomen	opdat	een ieder

Ο	ΠΙΣΤΕΥΩΝ	ΕΙΣ	ΕΜΕ	ΕΝ	ΤΗ	ΣΚΟΤΙΑ	ΜΗ	ΜΕΙΝΗ
degene	gelovende	tot-in	mij	in	het	donker	toch-niet	dat-hij-zal-blijven
die	gelooft	in	Mij	in	de	duisternis	niet	blijve

Johannes 12

47 En indien iemand mijn uitspraken zou horen maar niet zou bewaken, ik oordeel hem niet.

Want ik kwam niet opdat ik de wereld zou oordelen maar opdat ik de wereld zou redden.

= nauwkeurig achtgeven op
> van harte geloven

phulaxē

G5442

GUARD, maintain

should-be-maintaining

BEWAKEN, behoeden,

wv HO ttt act 3 ev

GUARD

ΚΑΙ	ΕΑΝ	ΤΙς	ΜΟΥ	ΑΚΟΥΧ	ΤΩΝ	ΡΗΜΑΤΩΝ
en	in-het-geval-dat	iemand	van-mij	dat-hij-zal-horen	de	uitspraken
En	indien	iemand	naar mijn	hoort	_	woorden

ΚΑΙ	ΜΗ	ΦΥΛΑΣΗ	ΕΓΩ	ΟΥ	ΚΡΙΝΩ	ΑΥΤΟΝ	ΟΥ
en	toch-niet	dat-hij-zal-onderhouden	ik	niet	(ik)-oordeel	hem	niet
maar	niet	ze... ..bewaart	Ik	niet	oordeel	hem	niet

Johannes 12

47 En indien iemand mijn uitspraken zou horen maar niet zou bewaken, ik oordeel hem niet.

Want ik kwam niet opdat ik de wereld zou oordelen maar opdat ik de wereld zou redden.

= tegenwoordige tijd
niet de toekomst: 5:22

ΚΑΙ	ΕΑΝ	ΤΙς	ΜΟΥ	ΑΚΟΥΧ	ΤΩΝ	ΡΗΜΑΤΩΝ
en	in-het-geval-dat	iemand	van-mij	dat-hij-zal-horen	de	uitspraken
En	indien	iemand	naar mijn	hoort	_	woorden

ΚΑΙ	ΜΗ	ΦΥΛΑΣΗ	ΕΓΩ	ΟΥ	ΚΡΙΝΩ	ΑΥΤΟΝ	ΟΥ
en	toch-niet	dat-hij-zal-onderhouden	ik	niet	(ik)-oordeel	hem	niet
maar	niet	ze... ..bewaart	Ik	niet	oordeel	hem	niet

Johannes 12

47 En indien iemand mijn uitspraken zou horen maar niet zou onderhouden, ik oordeel hem niet.

Want ik kwam niet opdat ik de wereld zou oordelen maar opdat ik de wereld zou redden.

*vandaar: de Redder der wereld
4:42; 1Joh.4:14*

ΓΑΡ	ΗΛΘΟΝ	ΙΝΑ	ΚΡΙΝΩ	ΤΟΝ	ΚΟΣΜΟΝ
want	ik-kwam	opdat	dat-ik-zal-oordelen	de	wereld
want	Ik ben... ..gekomen	om	te oordelen	de	wereld

ΑΛΛ	ΙΝΑ	ΣΩΣΩ	ΤΟΝ	ΚΟΣΜΟΝ
maar	opdat	dat-ik-zal-redden	de	wereld
doch	om	te behouden	de	wereld

Johannes 12

48 Wie mij afwijst
en mijn uitspraken niet ontvangt
heeft wat hem oordeelt:
het woord dat ik spreek.
Dat zal hem oordelen in de laatste dag.

de schifting voltrekt zich nu reeds; 3:19>

Ο	ΑΘΕΤΩΝ	ΕΜΕ	ΚΑΙ	ΜΗ	ΛΑΜΒΑΝΩΝ	ΤΑ	ΡΗΜΑΤΑ	ΜΟΥ
degene	afwijzende	mij	en	toch-niet	in-ontvangst-nemende	de	uitspraken	van-mij
Wie	verwerpt	Mij	en	niet	aanneemt	_	woorden	mijn

ΕΧΕΙ	ΤΟΝ	ΚΡΙΝΟΝΤΑ	ΑΥΤΟΝ	Ο	ΛΟΓΟΣ	ΟΝ	ΕΛΛΗΘΑ
(hij)-heeft	degene	oordelende	hem	het	woord	dat	ik-spreek
heeft	een, die	oordeelt	hem	het	woord	dat	Ik heb gesproken

Johannes 3:19

Dit nu is het oordeel:
dat het licht in de wereld is gekomen
en de mensen hebben de duisternis meer lief
dan het licht,
want hun werken zijn boosaardig.

Johannes 12

48 Wie mij afwijst
en mijn uitspraken niet ontvangt
heeft wat hem oordeelt:
het woord dat ik spreek.
Dat zal hem oordelen in de laatste dag.

= zal achterblijven in het graf;
geen deel hebben aan de eerste opstanding
Dan.12

ΕΚΕΙΝΟC	ΚΡΙΝΕΙ	ΑΥΤΟΝ	ΕΝ	ΤΗ	ΕΧΧΑΤΗ	ΗΜΕΡΑ
dat	(hij)-zal-oordelen	hem	in	de	laatste	dag
dat	zal... ..oordelen	hem	ten	_	jongsten	dage

Johannes 12

49 Want ik spreek niet vanuit mijzelf
maar de Vader die mij zendt
heeft zelf mij een voorschrift gegeven
wat ik zou zeggen en wat ik zou spreken.

ΟΤΙ	ΕΓΩ	ΕΣ	ΕΜΑΥΤΟΥ	ΟΥΚ	ΕΛΑΛΗCΑ
dat	ik	van-uit	mijzelf	niet	-(ik)-spreek
Want	Ik	uit	Mijzelf	niet	heb... ..gesproken

ΑΛΛ	Ο	ΠΕΜΨΑC	ΜΕ	ΠΑΤΗΡ
maar	de	zendende	mij	Vader
maar	die	heeft gezonden	Mij	de Vader

Johannes 12

49 Want ik spreek niet vanuit mijzelf
maar de Vader die mij zendt
heeft zelf mij een voorschrift gegeven
wat ik zou zeggen en wat ik zou spreken.

vergl. Hebr.10:7 - Ps.40:7
Toen zei ik: zie, ik kom
(in het hoofd van de boekrol
staat omtrent mij geschreven)
om uw wil te doen.

ΑΥΤΟΣ	ΜΟΙ	ΕΝΤΟΛΗΝ	ΔΕΔΩΚΕΝ
zelf	aan-mij	voorschrift	(hij)-heeft-gegeven
zelf	Mij	een gebod	heeft... ..gegeven

ΤΙ	ΕΙΠΩ	ΚΑΙ	ΤΙ	ΛΑΛΗΣΩ
wat?	dat-ik-zeg	en	wat?	dat-ik-zal-spreken
wat	Ik zeggen... ..moet	en	_	spreken

Johannes 12

⁵⁰ En ik weet dat zijn voorschrift
het aeonische leven is.

De dingen dan die ik spreek,
zoals de Vader tot mij heeft gesproken,
zó spreek ik.

vergl. Joh.5:39,40 >

ΚΑΙ	ΟΙΔΑ	ΟΤΙ	Η	ΕΝΤΟΛΗ	ΑΥΤΟΥ	ΖΩΗ	ΑΙΩΝΙΟC	ΕCΤΙΝ
en	ik-heb-waargenomen	dat	het	voorschrift	van-hem	leven	aeonisch	(zij)-is
En	Ik weet	dat	_	gebod	zijn	leven	eeuwig	is

Johannes 5

³⁹ Onderzoekt de Schriften,
want jullie menen
daarin aeonisch leven te hebben
en die zijn het
die getuigenis geven aangaande mij.
⁴⁰ en jullie willen niet tot mij komen
opdat jullie leven zouden hebben.

Johannes 12

50 En ik weet dat zijn voorschrift
het aeonische leven is.

De dingen dan die ik spreek,
zoals de Vader tot mij heeft gesproken,
zó spreek ik.

Δ	ΟΥΝ	ΕΓΩ	ΛΑΛΩ
de-dingen-die	dan	ik	(ik)-spreek
Wat	dan	Ik	spreek

ΚΑΘΩΣ	ΕΙΡΗΚΕΝ	ΜΟΙ	Ο	ΠΑΤΗΡ	ΟΥΤΩΣ	ΛΑΛΩ
zo-als	(hij)-heeft-uitgesproken	tot-mij	de	Vader	zó	(ik)-spreek
als	gezegd heeft	Mij	de	Vader	zó	spreek Ik

hoofdstuk 13

Johannes 13 t/m 17

> de laatste avond vóór Jezus sterven

Joh.13 t/m 16:

gesprekken met de discipelen

Johannes 17:

gebed tot de Vader

Joh.13 & 14: in de opperzaal (13:2; 14:31)

vanaf Joh.15: buiten de opperzaal

Joh.13 t/m 16: gesprekken met de discipelen

Joh.13:

reiniging - wassen

Joh. 14:

terugkeer tot de Vader

Joh.15:1 t/m 16:4

reiniging - snoeien

Joh.16:5 tot eind

terugkeer tot de Vader

Joh.13 t/m 16: gesprekken met de discipelen

Joh.13:	reiniging - wassen
Joh. 14:	terugkeer tot de Vader
Joh.15:1 t/m 16:4	reiniging - snoeien
Joh.16:5 tot eind	terugkeer tot de Vader

Johannes 13

¹ En vóór het feest van het Pascha,
toen Jezus wist dat zijn uur kwam
om over te gaan vanuit de wereld
naar de Vader,
had hij de zijnen lief die in de wereld waren.
Hij had hen lief tot in het einde.

= 14 Nisan >

ΠΡΟ	ΔΕ	ΤΗΣ	ΕΟΡΤΗΣ	ΤΟΥ	ΠΑΣΧΑ
vóór	echter	het	feest	van-het	Pascha
vóór	En	het	(1/3) Paasfeest	(2/3)	(3/3)

---

14 Nisan = Pascha

15 t/m 21 Nisan = féést van ongezuurde broden

Leviticus 23:

⁵ In de eerste maand,
op de veertiende der maand,
tussen twee avonden,
is het pascha voor JAHWEH.

⁶ En op de vijftiende dag van deze maand
is het feest der ongezuurde broden voor JAHWEH,
zeven dagen zullen jullie ongezuurde broden eten.

Johannes 13

¹ En vóór het feest van het Pascha, toen Jezus wist dat zijn uur kwam om over te gaan vanuit de wereld naar de Vader, had hij de zijnen lief die in de wereld waren. Hij had hen lief tot in het einde.

de datum was reeds aangebroken

ΕΙΔΩC	Ο	ΙΗΣΟΥC	ΟΤΙ	ΗΛΘΕΝ	ΑΥΤΟΥ	Η	ΩΡΑ
°waargenomen-hebbende	de	Jezus	dat	-(zij)-kwam	van-hem	het	uur
toen... ..wist	_	Jezus	dat	gekomen was	zijn	_	ure

ΙΝΑ	ΜΕΤΑΒΗ	ΕΚ	ΤΟΥ	ΚΟΣΜΟΥ	ΤΟΥΤΟΥ	ΠΡΟC	ΤΟΝ	ΠΑΤΕΡΑ
opdat	dat-hij-overgaat	van-uit	de	wereld	deze	naar-toe	de	Vader
om	over te gaan	uit	_	wereld	deze	tot	de	Vader

Johannes 13

¹ En vóór het feest van het Pascha, toen Jezus wist dat zijn uur kwam om over te gaan vanuit de wereld naar de Vader, had hij de zijnen lief die in de wereld waren. Hij had hen lief tot in het einde.

*uit de wereld > 14 Nisan
naar de Vader > 17 Nisan (20:17)*

ΕΙΔΩC	Ο	ΙΗCΟΥC	ΟΤΙ	ΗΛΘΕΝ	ΑΥΤΟΥ	Η	ΩΡΑ
waargenomen-hebbende	de	Jezus	dat	-(zij)-kwam	van-hem	het	uur
toen... ...wist	_	Jezus	dat	gekomen was	zijn	_	ure

ΙΝΑ	ΜΕΤΑΒΗ	ΕΚ	ΤΟΥ	ΚΟΣΜΟΥ	ΤΟΥΤΟΥ	ΠΡΟC	ΤΟΝ	ΠΑΤΕΡΑ
opdat	dat-hij-overgaat	van-uit	de	wereld	deze	naar-toe	de	Vader
om	over te gaan	uit	_	wereld	deze	tot	de	Vader

Johannes 13

¹ En vóór het feest van het Pascha, toen Jezus wist dat zijn uur kwam om over te gaan vanuit de wereld naar de Vader, had hij de zijnen lief die in de wereld waren. Hij had hen lief tot in het einde.

*zoals het navolgende bewijst
"tot in het einde" betekent
niet: daarna niet meer*

ΑΓΑΠΗΣΑΣ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΩ ΚΟΣΜΩ
-liefhebbende de eigenen degenen in de wereld
Hij... ..liefhad de zijnen die in de wereld

ΕΙΣ ΤΕΛΟΣ ΗΓΑΠΗΣΕΝ ΑΥΤΟΥΣ
tot-in einde -hij-heeft-lief hen
tot het einde heeft Hij... ..liefgehad _

Johannes 13

² En bij de aanvang van de maaltijd, toen de diabolos reeds in het hart van Judas Iskariot had geworpen dat hij hem zou overleveren,

niet: "als het avondmaal gedaan was" (SV)

ΚΑΙ	ΔΕΙΠΝΟΥ	ΓΙΝΟΜΕΝΟΥ	ΤΟΥ	ΔΙΑΒΟΛΟΥ	ΗΔΗ	ΒΕΒΛΗΚΟΤΟΣ
en	van-avondmaaltijd	wordende~	van-de	Verdachtmaker	reeds	geworpen-hebbende
En	de maaltijd	onder	toen de	duivel	reeds	had gegeven

ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΚΑΡΔΙΑΝ	ΙΝΑ	ΠΑΡΑΔΟΙ	ΑΥΤΟΝ	ΙΟΥΔΑC	CΙΜΩΝΟC	ΙCΚΑΡΙΩΤΟΥ
tot-in	het	hart	opdat	dat-hij-overlevert	hem	Judas	van-Simon	Iskariot
in	het	hart	_	te verraden	Hem	Judas	Simons zoon	Iskariot

Johannes 13

² En bij de aanvang van de maaltijd, toen de diabolos reeds in het hart van Judas Iskariot had geworpen dat hij hem zou overleveren,

*niet: de 'seder' maar de eerste (ongezuurde) avondmaaltijd tijdens de week van Pascha
Johannes maakt geen melding van (zgn.) 'de instelling' van het avondmaal*

ΚΑΙ	ΔΕΙΠΝΟΥ	ΓΙΝΟΜΕΝΟΥ	ΤΟΥ	ΔΙΑΒΟΛΟΥ	ΗΔΗ	ΒΕΒΛΗΚΟΤΟΣ
en	van-avondmaaltijd	wordende~	van-de	Verdachtmaker	reeds	geworpen-hebbende
En	de maaltijd	onder	toen de	duivel	reeds	had gegeven

ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΚΑΡΔΙΑΝ	ΙΝΑ	ΠΑΡΑΔΟΙ	ΑΥΤΟΝ	ΙΟΥΔΑC	CΙΜΩΝΟC	ΙCΚΑΡΙΩΤΟΥ
tot-in	het	hart	opdat	dat-hij-overlevert	hem	Judas	van-Simon	Iskariot
in	het	hart	_	te verraden	Hem	Judas	Simons zoon	Iskariot

Johannes 13

2 En bij de aanvang van de maaltijd, toen de diabolos reeds in het hart van Judas Iskariot had geworpen dat hij hem zou overleveren,

reeds na de zalving te Bethanië is Judas naar de overpriesters gegaan (Mat.26:14)

ΚΑΙ	ΔΕΙΠΝΟΥ	ΓΙΝΟΜΕΝΟΥ	ΤΟΥ	ΔΙΑΒΟΛΟΥ	ΗΔΗ	ΒΕΒΛΗΚΟΤΟΣ
en	van-avondmaaltijd	wordende~	van-de	Verdachtmaker	reeds	geworpen-hebbende
En	de maaltijd	onder	toen de	duivel	reeds	had gegeven

ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΚΑΡΔΙΑΝ	ΙΝΑ	ΠΑΡΑΔΟΙ	ΑΥΤΟΝ	ΙΟΥΔΑΣ	ΣΙΜΩΝΟΣ	ΙΣΚΑΡΙΩΤΟΥ
tot-in	het	hart	opdat	dat-hij-overlevert	hem	Judas	van-Simon	Iskariot
in	het	hart	-	te verraden	Hem	Judas	Simons zoon	Iskariot

Johannes 13

³ en Jezus wist dat de Vader hem alles in handen had gegeven en dat hij van God uitging en naar God heenging,

---

ΕΙΔΩΣ ΟΤΙ ΠΑΝΤΑ ΕΔΩΚΕΝ ΑΥΤΩ Ο ΠΑΤΗΡ ΕΙΣ ΤΑΣ
waargenomen-hebbende dat alles (hij)-geeft aan-hem de Vader tot-in de
wetende dat alles had gegeven Hem de Vader in _

ΧΕΙΡΑΣ ΚΑΙ ΟΤΙ ΑΠΟ ΘΕΟΥ ΕΞΗΛΘΕΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΥΠΑΓΕΙ
handen en dat van-af God (hij)-ging-uit en naar-toe de God (hij)-gaat-heen
handen en dat van God Hij... ...uitgegaan was en tot _ God heenging

---